

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Гж1-224/25
02.04.2025. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија Радмиле Николић, председника већа, Данијеле Савић и Марије Филиповић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Жаревац, адвокат из Краљева, против туженог ББ ..., чији су пуномоћници Милош Стијеља и Јована Мемаровић, адвокати из Београда, ради утврђења ништавости, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Основног суда у Краљеву П1-852/23 од 25.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 02.04.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Краљеву П1-852/23 од 25.04.2024. године, тако да гласи:

1. УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца АА из ... па се поништава решење туженог ББ ... о оцени радног учинка запосленог бр. 20/2021-320 од 29.04.2021. године, којим је умањена основна зарада за април 2021. године тужиоцу АА (КИБ 45119), запосленом у „...“ ад, Сектору за саобраћај и транспорт, Секцији за СТ ..., ОЈ за СТ ..., на пословима маневриста ст. ..., за 20%, као незаконито.

2. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Акционарско друштво за железнички превоз робе „ББ“ ... да тужиоцу АА из ... плати трошкове поступка у износу од 345.375,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности решења о трошковима поступка до коначне исплате, у року од 8 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Краљеву П1-852/23 од 25.04.2024. године, ставом 1. изреке, ставом 1. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца против туженог којим је тражио да суд утврди да је ништаво решење туженог о оцени радног учинка запосленог бр. 20/2021-320 од 29.04.2021. године, којим је умањена основна зарада за април 2021. године тужиоцу (КИБ 45119), запосленом у „...“ ад. Сектору за саобраћај и транспорт, Секцији за СТ ..., ОЈ за СТ ..., на пословима маневриста ст. ..., за 20% као незаконито. Ставом 2. изреке обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка плати износ од 64.500,00 динара.

Против наведене пресуде, благовремено је жалбу изјавио тужилац побијајући је у целости због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, с тим да суд није узео у разматрање наводе тужиоца из поднеска који је насловљен као „исправка жалбе“ од 16.07.2024. године јер исти није поднет благовремено у року од 15 дана од дана пријема пресуде 17.06.2024. године.

Испитујући првостепену пресуду у смислу члана 386. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11... 10/23) и у границама разлога наведених у жалби, Апелациони суд је утврдио да је жалба основана.

У поступку који је претходио доношењу првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1 до 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, као ни битна повреда парничног поступка из члана 374 став 2. тачка 12. ЗПП, јер је, супротно жалбеним наводима, изрека првостепене пресуде јасна и разумљива, не противречи сама себи, ни разлозима датим у образложењу, а образложење пресуде садржи јасне и основане разлоге о свим чињеницама битним за одлуку о тужбеном захтеву тужиле, тако да иста нема недостатака због којих се не може испитати.

Првостепена пресуда није донета ни уз битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, на коју се жалбом посредно указује, јер је првостепени суд на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка одлучио по свом уверењу које ће чињенице да узме као доказане и за своје чињеничне и материјално правне закључке дао јасне и образложене разлоге.

Неосновано се жалбом указује и да је првостепена пресуда донета на основу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда, тужилац је у радном односу код туженог и обавља послове маневристе у Сектору туженог за саобраћај и транспорт, Секцији за СТ ..., ОЈ за СТ ... (тужиочево место рада поред ... налази се и у: ..., ... и ...). Дана 19.04.2021. године тужилац је радио у ноћној смени. Око 23,00 часова тог дана тужилац је добио позив дежурног диспечера, ВВ, која је тужиоца, сходно плану саобраћаја, обавестила да је потребно да се у ... (који је од ... удаљен око једног и по сата вожње) одвуку празна кола и да се извуку товарна кола, као и да се поставе празна на утовар, а рекла му је и да до ... оде службеним аутомобилом што је тужилац одбио указавши јој да је он код туженог запослен на пословима маневристе а не возача друмског возила (тужилац поседује возачку дозволу Б категорије), након чега му је диспечер ВВ понудила да га службеним возилом до ... одведе његов колега, ГГ, што је тужилац, такође, одбио јер: ГГ, као ни он тужилац није запослен код туженог на пословима возача (обавља послове возовође); то не би било у складу са упутством везаним за прописане мере ради спречавања ширења COVID 19; а ГГ је пре почетка те ноћне смене, тог истог дана обављао послове на грађевини ван радног времена. О наведеном догађају колски диспечер, ВВ је написала Извештај о неправилностима на раду, поводом којег извештаја је дана 21.04.2021. године шеф станице у ..., ДД, саслушао тужиоца. Наредног датума 22.04.2021. године извршно особље туженог, станице ..., међу којима је и тужилац потписали су изјаву у којој је, између осталог,

наведено и: да исти сматрају да се због епидемиолошке ситуације око Ковида 19 морају стриктно придржавати мера које је прописала Влада Републике Србије и Светска здравствена организација; као и да уколико неко сматра да ове мере не треба поштовати да се они, потписници Изјаве позивају на члан 33 Закона о безбедности и здравља на раду. Тужени је дана 29.04.2021. године донео сада оспорено решење о оцени радног учинка запосленог бр. 20/2021 – 320 чијим је диспозитивом одлучио да се тужиоцу умањује основна зарада за април 2021. године по основу радног учинка за 20% јер је дана 19/20.04.2021. године учинио пропуст у раду - наведеног дана по плану саобраћаја теретних возова Подручног саобраћајног одељења ..., у 23 сата требало је да оде у ст. ..., ради обављања маневарских послова и отпреме воза 53822, а напред наведене послове није обавио, одбивши превоз до ... службеним аутомобилом, као и превоз у управљачници локомотиве 6612-155. У образложењу оспореног решења наведено је да се радни учинак тужиоца битно смањио па је тужени у складу са чл. 6 ст. 1 тачка 1 и 2 Упутства о оцени радног учинка запослених у ББ ... бр. 4/2021-1116/281 од 25.02.2021. године, одлучио као у диспозитиву истог. Тужилац је наведено решење примио дана 07.05.2021. године а тужбу у текућој парници је поднео суду дана 30.6.2021. године. Упутством о оцени радног учинка запослених у ББ ... од 25.02.2021. године уређени су критеријуми за оцену радног учинка, као и начин и поступак оцене радног учинка запослених код тог правног лица (члан 1). Критеријуми за оцену радног учинка запослених код туженог су одређени чланом 4. наведеног Упутства и то су: 1) обим извршених послова у односу на планиране и текуће послове; 2) квалитет извршених послова у односу на стандардни квалитет, односно квалитет који је уобичајен за одговарајућу врсту посла; 3) извршење послова у утврђеним роковима; 4) ефективно коришћење радног времена; 5) однос према раду (радна и технолошка дисциплина, сарадња у обављању послова и сл.) 6) уштеда у материјалним трошковима и однос према средствима рада, док је чланом 6 истог одређено да се основна зарада запосленог може умањити највише 20% за месец у коме је рад обављен по основу критеријума из чл. 4 овог упутства, између осталог и за непотпуно обављање посла у односу на планирани или нормирани посао у зависности од врсте посла (тачка 1) као и за непотпуно обављање посла који произилази као обавеза из закона, подзаконских прописа, правилника и упутства за односни посао (тачка 2). Четвртом допуном Акта о процени ризика туженог од јула месеца 2020. године одређено је, између осталог, и да се ради спречавања ширења заразне болести COVID 19 у ББ ..., спроводи, између осталог и мера одржавања међусобне дистанце од најмање 1 м, а по могућству 2 м, и 4 м² површине слободног простора по једном запосленом, а истом допуном су прописане и хигијенске мере приликом коришћења аутомобила. У првостепеном поступку је утврђено и: да су тужилац, као и остали запослени на пословима маневристe када су раније одлазили у ... ради обављања послова маневристe, до ... одлазили или службеним возилом којим су сами управљали или их је возио неко од колега, или су путовали у управљачници локомотиве или аутобусом, с тим што у то време нису биле на снази прописане мере ради спречавања ширења COVID 19; да у секцији туженог у ... где је тужилац запослен ниједно лице није распоређено на послове возача а да је тужени имао службено возило; да је пракса код туженог била да својим запосленима даје усмене налоге за обављање радних задатака, као и то да приликом одласка у ... запосленима није даван путни налог за управљање возилом; да је ГГ пре почетка ноћне смене коју је обавио 19/20.04.2021. године обављао приватан посао; као и да тужиоцу конкретном приликом није било понуђено да се до ... превезе управљачницом локомотиве.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је оспорено решење законито јер је у складу са одредбама члана 6 став 1 и 2 Упутства о оцени радног учинка запослених у ББ ... од 25.02.2021. године, због чега је одлучио као у ставу 1. изреке и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца.

Међутим, по оцени овог суда, првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, због чега је побијана пресуда морала бити преиначена.

Наиме, одредбом члана 106. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) прописано је да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде, док члан 107 истог закона, између осталог, предвиђа да се радни учинак одређује на основу квалитета и обима обављеног посла, као и односа запосленог према радним обавезама (став 2), као и да се Општим актом утврђују елементи за обрачун и исплату основне зараде и зараде по основу радног учинка (став 3). Поред наведеног, чланом 29 Колективног уговора Акционарског друштва... ... од 4. фебруара 2021. године („Службени гласник РС“, бр. 5/21) прописано је: да се део зараде за радни учинак утврђује на основу оцене обављеног рада запосленог за односни месец у складу са следећим критеријумима: 1. обимом извршених послова у односу на планиране и текуће послове; 2. квалитетом извршених послова у односу на стандардни квалитет, односно квалитетом који је уобичајен за одговарајућу врсту послова; 3. извршавања послова у утврђеним роковима; 4. ефективно коришћења радног времена; 5. односа према раду (радна и технолошка дисциплина, сарадња у обављању послова и сл.) и 6. уштеде у материјалним трошковима и односа према средствима рада (став 1), те да део зараде за радни учинак оцењује запослени овлашћен одговарајућим актом послодавца (став 2), док се према члану 30. тог Колективног уговора зарада по основу радног учинка у смислу члана 29. Колективног уговора може увећати највише за 20% основне зараде, односно умањити највише за 20% основне зараде, за месец у коме је рад обављен. Упутством о оцени радног учинка запослених у Акционарском друштву „...“... од 25.02.2021. године, у члану 4. прописани су критеријуми за оцену радног учинка и то 1. обим извршених послова у односу на планиране и текуће послове; 2. квалитет извршених послова у односу на стандардни квалитет, односно квалитетом који је уобичајен за одговарајућу врсту послова; 3. извршење послова у утврђеним роковима; 4. ефективно коришћење радног времена; 5. однос према раду (радна и технолошка дисциплина, сарадња у обављању послова и сл.) и 6. уштеде у материјалним трошковима и односа према средствима рада (став 1).

Дакле, није спорно да према цитираним нормама материјалног права послодавац, овде тужени, може да умањи зараду запосленом по основу радног учинка највише за 20% основне зараде, за месец у коме је рад обављен, те да је генерални директор туженог донео оспорено решење о оцени радног учинка од 29.04.2021. године и истим умањио тужиоцу основну зараду по наведеном основу за 20%. Међутим, образложење одлуке донете од стране послодавца, којом се одлучује о правима, обавезама и одговорности запосленог, у смислу одредбе члана 193 став 1 Закона о раду, мора да садржи разумно оправдане разлоге, због чега је послодавац дужан да у оспореном појединачном акту наведе све околности и чињенице из којих произлази основаност разлога за доношење таквог решења, јер законитост одлуке о правима, обавезама и одговорности запосленог суд испитује у границама разлога наведених у

образложењу одлуке. Имајући у виду наведено, те чињеницу да је тужени оспореним решењем тужиоцу умањио основну зараду за месец април 2021. године за 20%, а да је у образложењу оспореног решења, наведено: „АА запосленом у Сектору за саобраћај и транспорт „Секција за СТ ..., ОЈ за СТ ... на пословима маневриста ст ..., умањује се основна зарада за 20% за април 2021. године јер је дана 19/20.04.2021. године учинио пропуст у раду и то наведеног дана је по плану саобраћаја теретних возова Подручног саобраћајног одељењу ... у 23 сата требао да оде у ст. ... ради обављања маневарских послова и отпреме воза 53822, напред наведене послове није обавио, одбио је пренос до ... службеним аутомобилом, као и у управљачници локомотиве 661-155“, као и да је ценећи све наведено, у складу са чланом 6. став 1. тачка 1. и 2. Упутства о оцени радног учинка запослених код туженог, решено као у диспозитиву, то по оцени овог суда, оспорено решење, осим описа конкретног догађаја од 19.04.2021. године, не садржи разлоге о томе зашто је тужиоцу умањена основна зарада у наведеном проценту, те је самим тим изостао и чињенични основ за проверу његове законитости, а што све наведено такво решење, супротно жалбеним наводима, чини незаконитим. Ово из разлога што су чланом 29. Колективног уговора туженог и чланом 4. Упутства о оцени радног учинка запослених таксативно побројани критеријуми на основу којих се утврђује део зараде за радни учинак запосленог, при чему се из садржине оспореног решења не може закључити да ли је тужени приликом оцене радног учинка тужиоца имао у виду прописане критеријуме, односно да ли их је уопште применио у конкретном случају и на који начин, као и на основу ког критеријума (од шест прописаних) је донео одлуку да се тужиочева основна зарада умањи за 20%. У судском поступку оцене законитости донетог решења којим је одлучено о праву запосленог (у конкретном случају о праву на зараду), не цени се само поступак и начин његовог доношења, већ се правилност и законитост такве одлуке цени и са материјалноправног становишта, с обзиром на то да заинтересовано лице (запослени) треба да зна разлог умањења своје основне зараде, чиме се омогућава и контрола у погледу правилности примене одговарајућег материјалног прописа, што је у конкретном случају, из претходно изнетих разлога, изостало, па су сви жалбени наводи оцењени неоснованим и без утицаја на другачије пресуђење.

Пропуст првостепеног суда да на правилно и потпуно утврђено чињенично стање за овај део одлуке правилно примени материјално право исправио је овај суд, па је применом одредбе члана 394. тачка 4. ЗПП одлучио као у изреци под 1. ове пресуде.

Одлучујући о трошковима парничног поступка, Апелациони суд је применом одредби чланова 153, 154, 163. и 165. став 2 ЗПП, имајући у виду предмет спора, да је тужилац у целости успео у спору и трошковник пуномоћника тужиоца, обавезао туженог да тужиоцу накнади нужне и потребне трошкове овог поступка и то на име састава тужбе у износу од 24.750,00 динара, на име заступања од стране пуномоћника адвоката на 7 одржаних рочишта за главну расправу у износима од по 29.250,00 динара, на име заступања од стране пуномоћника адвоката на 1 неодржаном рочишту за главну расправу у износу од 16.875,00 динара, на име састава 2 жалбе у износу од по 49.500,00 динара, што чини укупан износ од 345.375,00 динара, а све сагласно Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Сл. гласник РС", бр. 43/2023), са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, јер на основу члана 277. и 324. Закона о облигационим односима, тек даном извршности пресуде, тужени пада у доцњу у плаћању ове обавезе. Тужиоцу нису досуђени трошкови парничног поступка преко досуђених до потраживаних трошкова за приступ пуномоћника адвоката на 10 одржаних и 10 неодржаних рочишта, имајући у

виду да је у току трајања поступка било 7 одржаних и 1 неодржано рочиште, као трошкови на име судских такси за тужбу, првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду, с обзиром на то да, сходно Тарифном броју 1. и 2. Закона о судским таксама у споровима из радног односа, запослени или бивши запослени плаћа таксу по овом тарифном броју само ако се захтев односи на новчано потраживање.

Из изнетих разлога, а применом одредбе члана 394. тачка 4. ЗПП, Апелациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде под 2.

**Председник већа - судија
Радмила Николић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**